

**Zahtjev za utvrđivanje objedinjenih uvjeta
zaštite okoliša postojećeg postrojenja
Hospira Zagreb d.o.o. – lokacija Prilaz baruna Filipovića 27/D
sukladno Uredbi o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta
zaštite okoliša (NN 114/08)**

Zagreb, lipanj 2012.

Ugovor: 10-10-788/44 i 10-12-130/11

Radni nalog: RN 001/10-44

Br. dokumenta: APO: 25-12-1151/44 i HRCČP: 124-12-25/62

Projekt izradili: APO d.o.o., usluge zaštite okoliša (član HEP grupe), Savska 41/IV, Zagreb i
Hrvatski centar za čistiju proizvodnju, Savska 41/IV, Zagreb

Vrsta dokumentacije: Elaborat

Naziv projekta: Zahtjev za utvrđivanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša postojećeg postrojenja Hospira
Zagreb d.o.o. – lokacija Prilaz baruna Filipovića 27/D sukladno odredbama Uredbe o
postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (NN 114/08)

Voditelji projekta: mr.sc. Slavko Ferina, dipl. ing. (APO d.o.o.)
mr. sc. Goran Romac, dipl.ing., HRCČP

Projektini tim: Dražen Šoštarec, dipl. ing. (HRCČP)
Andrea Rapić, dipl. ing. (APO d.o.o.)
Bruno Antolović, dipl.ing. (APO d.o.o.)
univ.spec.oec. Boris Firšt, dipl.ing. (HRCČP)

Odobrila: Mirjana Čerškov-Klika, dipl. pol. direktorica APO d.o.o.

APO d.o.o.
1 HRVATSKA
ZAGREB — Savska c. 41
Revizija 0

Kontrolirani primjerak	1	2	3	
------------------------	---	---	---	--

Zagreb, lipanj 2012.

M. Kratak i sveobuhvatan sažetak podataka navedenih u odjeljcima A. – L. za informiranje javnosti

Netehnički sažetak	
Podaci o tvrtki	
Naziv gospodarskog subjekta	Hospira Zagreb d.o.o. za razvoj, proizvodnju i promet lijekova i farmaceutskih proizvoda
Pravni oblik tvrtke	Društvo s ograničenom odgovornošću
Adresa gospodarskog subjekta	Prilaz baruna Filipovića 27/D, Zagreb
web adresa	www.hospira.com
Kontakt osoba, pozicija	Domagoj Runac, Direktor
Matični broj gospodarskog subjekta iz sudskog registra	080707150
Matični broj (porezni broj)	2556839
OIB	23087233371
Klasifikacijska oznaka djelatnosti gospodarskog subjekta	21.20
<p>Početak rada Biotehnoloških proizvoda u okviru PLIVA Hrvatska d.o.o. bio je 01.03.2003. godine za gotove oblike, a proizvodnja aktivnih farmaceutskih tvari (API) na mikrobnim kulturama počela je u 6. mjesecu 2005. godine. U listopadu 2009. godine Pliva Hrvatska d.o.o. je temeljni kapital vezan za biotehnološko poslovanje prenijela u tvrtku EFFICIENTIA d.o.o. nakon čega je ista prodana Hospira Inc. Te je od 23.11.2009. počela poslovati kao Hospira Zagreb d.o.o.</p> <p>U sklopu industrijskog kompleksa Pliva Hrvatska d.o.o. lokacija Prilaz baruna Filipovića, Hospira Zagreb d.o.o. u najmu je objekta 54 u svrhu vlastite proizvodnje i trenutno zapošljava 49 djelatnika.</p> <p>Uz Hospiru Zagreb d.o.o. na lokaciji se obavlja proizvodna djelatnost i u pogonima: Suhi oralni oblici, Tekući i polučvrsti oblici i Oprema, uz popratne službe Skladišta, Održavanje i energetiku, Upravljanja resursima, Kvalitetu i Istraživanje i razvoj. U dijelu novog istraživačkog centra dio prostora unajmljen je kompaniji Glaxo Smith Kline i Galapagos istraživačkom centru d.o.o. Zagreb.</p> <p>Prema Prilogu I Uredbe o postupku ishođenja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (NN 114/08), Hospira Zagreb d.o.o. lokacija PbF je postojeće postrojenje i spada u djelatnost 4.5 Postrojenja u kojima se za proizvodnju osnovnih farmaceutskih proizvoda koriste kemijski ili biološki procesi).</p> <p>Sukladno Prilogu II Uredbe u Hospiri Zagreb d.o.o. lokacija PbF prepoznate su sljedeće glavne indikativne tvari za vode:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tvari koje negativno utječu na ravnotežu kisika (i mogu se mjeriti pomoću parametara kao što su BPK₅, KPK, itd.) 	
Sustavi upravljanja koji se primjenjuju u tvrtki	
<p>Pravilnikom o uvjetima i postupku utvrđivanja zahtjeva dobre proizvođačke prakse te o postupku davanja proizvodne dozvole i potvrde o provođenju dobre proizvođačke prakse NN 74/09 propisani se zahtjevi dobre proizvođačke prakse (DPP) koje primjenjuje Hospira Zagreb d.o.o.</p> <p>U okviru temeljenog dokumenta sustava upravljanja Hospire Inc. „Global Environmental Health & Safety Manual“ (EHSM) definirana je politika zaštite okoliša i zaštite na radu koja je obvezujuća i za Hospiru Zagreb d.o.o. i čija implementacija je u toku.</p>	

Podaci o lokaciji postrojenja

Zgrada s pripadajućim okolišem i pratećom infrastrukturom u kojoj je smještena Hospira Zagreb d.o.o. je unajmljena od tvrtke PLIVA Hrvatska d.o.o. te je dio industrijskog kompleksa PLIVE - Prilaz baruna Filipovića 29. Lokacija je smještena u zapadnom dijelu grada Zagreba unutar gradske četvrti Črnomerec između ulice Prilaz baruna Filipovića sa sjevera, željezničke pruge sa juga, Cankarove ulice sa istočne i Zagrebačke ceste sa zapadne strane. Sredinom lokacije protječe potok Črnomerec.

Industrijski kompleks Pliva Hrvatska d.o.o. lokacija Prilaz baruna Filipovića zauzima prostor od oko 90.000 m², od čega objekti zauzimaju 39.784 m², ceste 16.362 m², a neizgrađeno je 33.854 m². Zgrada u kojoj je smještena Hospira Zagreb d.o.o. je tlocrtna površine od cca 785 m².

Procesi koji se koriste u postrojenju, uključujući usluge

Postrojenje je namijenjeno za proizvodnju aktivne farmaceutske sirovine te proizvodnju gotovih oblika (napunjene šprice-injekcije) biotehnoškim procesima u skladu sa zahtjevima dobre proizvođačke prakse. Procesi neposredno vezani za proizvodnju aktivne farmaceutske sirovine te proizvodnju gotovih oblika (napunjene šprice): KVG sustavi; priprema omekšane, pročišćene i vode za injekcije; priprema čiste pare; poništavanje otpada i termička obrada otpadnih voda.

Sirovine, sekundarne sirovine i druge tvari i energija potrošena ili proizvedena pri radu postrojenja

Sirovine

U proizvodnji Hospire Zagreb d.o.o. na lokaciji PbF koristi se 29 vrsta sirovina u godišnjim količinama od nekoliko grama do 368 kg .

Voda

Mreža pitke vode na lokaciji PbF priključena je na vodovodnu mrežu Grada Zagreba. Pitka voda se koristi kao sirovina za proizvodnju omekšane vode (OV), pročišćene vode (PV) i vode za injekcije (VZI) te na mjestima gdje ne postoje dodatni kvalitetni zahtjevi.

Energija

Hospira Zagreb d.o.o. nema vlastite proizvodnje energije. U svojem radu koristi kupovnu električnu i toplinsku (para) energiju.

Opis vrsta i količina predviđenih emisija iz postrojenja u svaki medij kao i utvrđivanje značajnih posljedica emisija na okoliš i ljudsko zdravlje

Zrak

Proizvodnja Hospire Zagreb d.o.o. odvija se u čistim prostorima u kojima se sukladno uputama periodički prate uvjeti (čestice i mikrobiološka čistoća).

Vode

Hospira Zagreb d.o.o. ispušta otpadne vode u zajednički sustav interne odvodnje na lokaciji PBF preko kojeg se otpadne vode ispuštaju u sustav javne odvodnje Grada Zagreba. Kvaliteta otpadnih voda (lokacije) se kontrolira u skladu sa zahtjevima Vodopravne dozvole.

Gospodarenje otpadom

U Hospiri Zagreb d.o.o. nastaje opasni i neopasni proizvodni otpad. Otpad je klasificiran temeljem važećih zakonskih propisa o gospodarenju otpadom (*Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada* (NN 50/05, 39/09)). O nastanku i tijeku otpada vode se očividnici na propisanim obrascima (ONTO). Za sve vrste opasnog i neopasnog otpada izrađeni su Planovi gospodarenja otpadom. Sa sakupljenim otpadom postupa se u skladu s Uputom o gospodarenju s otpadom. Sve vrste otpada predaju se ovlaštenim skupljačima otpada uz propisanu dokumentaciju.

Buka

Sukladno Pravilniku o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04) područje Hospire Zagreb d.o.o. nalazi se u 5. zoni buke - Zoni gospodarske namjene (proizvodnja, industrija, skladišta, servisi). Na granici građevne čestice unutar ove zone buka ne smije prelaziti 80 dB(A). Ispitivanjem radnog okoliša izmjerena je buka u 22 prostorije unutar Hospire Zagreb d.o.o. (objekt 54). U 20 prostorija buka je bila ispod 80 dB, a u dvije preko (82 i 83 dB). Izračunata normalizirana dnevna izloženost buci u ovim prostorima u skladu je s *Pravilnikom o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave* (NN 145/04).

Opis i karakterizacija okoliša na lokaciji postrojenja

Praćenje kakvoće zraka u Gradu Zagrebu kontinuirano se provodi od 1965. godine. Broj mjernih postaja u lokalnoj gradskoj mreži i broj onečišćujućih tvari koje se na njima prate mijenjao se tijekom godina. Sada se mjerenja provode na 6 mjernih postaja za trajno praćenje kakvoće zraka, a prema potrebi se rade i mjerenja posebne namjene.

Redovito mjerenje kvalitete zraka na najbližoj postaji lokaciji zahvata je ono provedeno na postaji *Prilaz baruna Filipovića*.

Na mjerne postaji u Prilazu baruna Filipovića tijekom 2011. godine okolni zrak bio je II. kategorije kvalitete s obzirom na NO₂, O₃ i PM₁₀ čestice.

Za ostala mjerena onečišćenja okolni zrak bio je čist ili neznatno onečišćen, na razini I. kategorije.

Opis i karakteristike postojeće ili planirane tehnologije i drugih tehnika za sprečavanje ili smanjivanje emisija iz postrojenja

Tehnologije i tehnike za smanjenje emisija u vode

Sav tekući otpad generiran pri proizvodnji na mikrobnim kulturama se skuplja i termički obrađuje u spremniku za termičku obradu otpadnih voda. Otpadne vode iz postrojenja ispuštaju se u zajednički sustav interne odvodnje Plive Hrvatske d.o.o., lokacija PbF.

Tehnologije i tehnike za smanjenje emisija u zrak

Zrak se u klima komorama pročišćava u tri stupnja. U prvom stupnju preko filtera klase najmanje G-2, u drugom stupnju preko filtera klase najmanje F-5 ili F-9 i u trećem stupnju preko HEPA filtera klase najmanje H-13.

Zrak se u odsisnim komorama filtrira preko filtra klase F-6.

Tehnologije i tehnike za smanjenje emisija u tlo

U normalnim uvjetima rada postrojenja emisije u tlo nisu moguće. Budući da emisije u tlo mogu nastati kao posljedica nesretnog slučaja koriste se preventivne tehnike za njihovo smanjivanje.

Redovito se ispituje vodonepropusnost kanalizacijskog sustava i provodi preventivno održavanje postrojenja.

Planirane tehnologije i tehnike za sprečavanje ili smanjivanje emisija iz postrojenja

Planirane tehnologije i tehnike za smanjenje emisija u vode

Hospira Zagreb d.o.o., lokacija PbF ne planira uvođenje novih mjera za smanjenje emisija u vode. Dodatne mjere planira PLIVA Hrvatska d.o.o. vlasnik lokacije i nositelj Vodopravne dozvole.

Opis i karakteristike postojećih ili planiranih mjera za sprečavanje proizvodnje i/ili za uporabu/zbrinjavanje proizvedenog otpada iz postrojenja

Matični lugovi se predaju OJ ZNR i ZO PLIVE Hrvatska d.o.o. koja preko ovlaštenih tvrtki isti zbrinjava na odgovarajući način. Otpadni materijal koji se skupi u proizvodnji aktivne supstance prije pridruživanja komunalnom otpadu se poništava autoklaviranjem.

Otpad za poništavanje čine:

- ostaci inkluzijskih tijela,
- ostaci vezani uz mikrobnu kulturu (korišteni pribor, filtarski ulošci),
- korišteno suđe u kontaktu s mikrobnom kulturom.

Sav sakupljeni otpad predan je ovlaštenom sakupljaču uz prateću dokumentaciju o preuzimanju/obradi otpada.

Kontinuirano se provodi edukacija zaposlenika i uvođenje kontinuiranog internog nadzora.

Opis i karakteristike postojećih ili planiranih mjera i korištene opreme za nadzor postrojenja i emisija u okoliš

Emisije u vode kontroliraju se sukladno Vodopravnoj dozvoli četiri puta godišnje (kvartalno), putem vanjskog ovlaštenog laboratorija i mjesečno putem ovlaštenog internog (PLIVA Hrvatska d.o.o.) laboratorija.

Prate se pH, temperatura (°C), BPK₅ (mgO₂/l), KPK_{Cr} (mgO₂/l), taložive tvari (ml/1h), mineralna ulja (ml), ukupna ulja i masti (mg/l), cink (mg/l), ukupni halogenirani ugljikovodici (mg/l), ukupni aromatski ugljikovodici (mg/l), kloridi (mg/l) i nitriti (mg/l).

Detaljna analiza postrojenja s obzirom na najbolje raspoložive tehnike (NRT)

U cilju daljnje detaljne analize postrojenja s aspekta korištenja NRT kao temeljni dokument korišten je sektorski RDNRT *Proizvodnja finih organskih kemikalija* kao i dodatni horizontalni RDNRT dokumenti koji se odnose na ostale aktivnosti prisutne u Hospiri Zagreb d.o.o., lokacija PBF:

- *Reference Document On The Best Available Techniques for the Manufacture of Organic Fine Chemicals, August 2006*
- *Reference Document on Best Available Techniques for Energy Efficiency February 2009*
- *Reference Document on the General Principles of Monitoring, July 2003*
- *Reference Document on Best Available Techniques in Common Waste Water and Waste Gas Treatment / Management Systems in the Chemical Sector, February 2003*

U pojedinim točkama relevantnih RDNRT dokumenata navode se tehnike koje se ne primjenjuju u Hospiri Zagreb d.o.o. lokacija PbF. S obzirom na činjenicu da se navedena odstupanja odnose na one aspekte svakodnevnog rada i upravljanja postrojenjem koja kao posljedicu svoje primjene ne dovode do onečišćenja okoliša iznad graničnih vrijednosti zaključeno je da su tehnike koje se trenutno koriste u analiziranim aspektima rada i upravljanja radom postrojenja Hospira Zagreb d.o.o. lokacija PbF Najbolje Raspoložive Tehnike.

Opis i karakteristike ostalih planiranih mjera, osobito mjera poboljšanje energetske učinkovitosti, mjera za sprečavanje rizika po okoliš i svođenje opasnosti od nesreća i njihovih posljedica na minimum

Vrsta i vremenski plan izmjena koje iziskuju ili bi mogle iziskivati izdavanje novih objedinjenih uvjeta zaštite okoliša

Hospira Zagreb d.o.o. na lokaciji PbF nalazi se u unajmljenom prostoru PLIVE Hrvatska d.o.o. te planira preseljenje u vlastito postrojenje na lokaciji Savski Marof. Provest će se transfer proizvodnje na lokaciju Savski Marof kad se postignu regulatorno – tehnički uvjeti za istu. Predviđeni rok za promjenu je 5 godina.

Popis mjera koje će se poduzeti nakon zatvaranja postrojenja, u cilju izbjegavanja bilo kakvog rizika od onečišćenja ili izbjegavanja opasnosti po ljudsko zdravlje i sanacije lokacije postrojenja

Hospira Zagreb d.o.o. na lokaciji PbF je u iznajmljenom prostoru u vlasništvu PLIVE Hrvatska d.o.o. U slučaju da nastupe uvjeti koji bi iziskivali potrebu obustave rada i zatvaranja postrojenja, Hospira Zagreb d.o.o. i vlasnik postrojenja, PLIVA Hrvatska d.o.o. provest će sve potrebne mjere u cilju izbjegavanja bilo kakvog rizika od onečišćenja ili izbjegavanja opasnosti po ljudsko zdravlje u skladu s propisima koji će važiti u vrijeme rekonstrukcije/uklanjanja postrojenja, kao i generalnim odnosno provedbenim urbanističkim planom za to područje.